

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
Kloknerova 26, pošt. příhr. 69, 148 01 PRAHA 414

Čj.:

Praha, srpna 2013

Počet listů: 9

Přílohy: 3/4

Schvaluji :

.....
generální ředitel HZS ČR

Směrnice

k vyúčtování úhrad nákladů za zásahy prováděné u
dopravních nehod jednotkami požární ochrany

P R A H A 2013

Obsah:

1. Definice dopravní nehody
2. Oprávnění k účtování úhrady nákladů
3. Podklady pro účtování nákladů zásahu na DN
4. Úkoly velitele zásahu
5. Samostatný zásah JSDH obcí u DN
6. Zvláštní případy ovlivňující poskytování úhrady
7. Vyhotovení žádosti o úhradunákladů za zásahy u DN
 - A/ Kontrola podkladů a doplnění údajů
 - B/ Vyhotovení žádosti o úhradě nákladů
 - C/ Stanovení příslušnosti pojišťovny
8. Příjem úhrady nákladů HZS kraje
9. Finanční kontrola
10. Závěr

Přílohy:

Vzor přílohy ke zprávě o zásahu k účtování úhrad za zásahy u DN příloha č. 1
 Soupis k vyúčtování úhrad nákladů za zásahy prováděné u DN jednotkami HZS kraje
 (Záchranného útvaru HZS ČR) příloha č. 2
 Soupis k vyúčtování úhrady nákladů za zásahy prováděné u DN JSDH obcí u příloha č. 3

1. Definice dopravní nehody

Dopravní nehoda (dále jen „DN“)¹ je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemních komunikacích a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu.

Za DN se pro účely této směrnice považuje i:

- DN s následným požárem či únik nebezpečné chemické látky u DN,
- srážka vozidla s vlakem na železničním přejezdu, který je na veřejné komunikaci (tj. silnice I. až III. třídy, místní a účelové komunikace),
- požár za jízdy vozidla (bez ohledu na příčinu vzniku požáru),
- DN jediného vozidla, kdy dojde k poškození komunikace, k hrozbě poškození nebo přímo poškození životního prostředí a jednotky požární ochrany svým zásahem tato ohrožení nebo škodu odstraňují nebo brání jejich rozšíření.

Za DN se pro účely této směrnice nepovažuje:

- DN vozidla, při níž došlo k poškození jen tohoto vozidla, a nevznikla pojistiteli, České kanceláře pojistitelů (dále jen „ČKP“) ani Ministerstvu financí povinnost poskytnout plnění z pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla nebo nevznikla povinnost plnění z garančního fondu nebo od Ministerstva financí,

¹ Ustanovení § 47 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

- DN, kde se na osobu odpovědnou za škodu nevztahuje povinnost uzavřít pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a zároveň ani se nevztahuje plnění od Ministerstva financí (např. viník je chodec, cyklista),
- nepoškozené vozidlo vyproštěné z prostoru mimo komunikaci (vozidlo sjeté mimo komunikaci apod.),
- zprůjezdnění komunikace (např. pomoc nákladním vozidlům při jízdě do kopce v zimním období),
- DN při sportovních akcích – jde o uzavřený prostor, není veřejná (ale pořadatel, resp. jezdec může být pojištěn),
- únik látek ze stojícího nebo jedoucího vozidla mající charakter rozsáhlé havárie (v těchto případech, pokud je to možné, se doporučuje použít úhradu nákladů podle §24 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2. Oprávnění k účtování úhrady nákladů

Oprávnění k účtování vzniklých nákladů za zásah na DN vychází ze zákona č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínkou tohoto oprávnění je, že:

- se jedná o jednotku hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS kraje“), jednotku záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „JZÚ“) a jednotku sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen „JSDH obce“), a že uskutečnily zásah² na DN. JSDH obce musí být zařazena do seznamu jednotek požární ochrany (dále jen „jednotky PO“) v rámci nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami PO, a musí zasahovat na výzvu operačního a informačního střediska příslušného hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS kraje“),
- musí vzniknout povinnost pojistiteli, ČKP nebo Ministerstvu financí poskytnout plnění z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla nebo vznikla povinnost plnění z garančního fondu nebo od Ministerstva financí.

Úhrada nákladů za zásah na DN přísluší HZS kraje, záchrannému útvaru a zřizovateli³ JSDH obce.

Úhrady nákladů za výše uvedené zásahy u DN používá Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS ČR“) k zapojení do rozpočtu provozních výdajů, a to formou povoleného překročení rozpočtových limitů o vzniklé příjmy. Finanční prostředky za zásah přijaté HZS kraje a záchranným útvarům od konkrétní pojišťovny, ČKP nebo od Ministerstva

² § 3a odst. 1 písm. b) zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³ Samosprávné obci.

financí jsou příjmem podle § 97 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a používají se v souladu s právním předpisem⁴.

Pokud JHZS kraje, JZÚ nebo JSDH obce provede zásah u DN, a tedy vykoná činnost, která vedla k odstranění následků vzniklých touto DN, provede HZS kraje v souladu s úkoly velitele zásahu podle bodu 4(i) za zasahující JSDH obce nebo pokud zasahuje společně s JZÚ, tak i za záchranný útvar nebo pokud zasahuje společně s jednotkou HZS ČR sousedního HZS kraje, tak i za tuto jednotku sousedního HZS kraje) nebo záchranný útvar (pokud provádí zásah sám, tak samostatně) vyúčtování nákladů za zásah a uplatní nárok na úhradu těchto nákladů u konkrétní pojišťovny, případně ČKP nebo Ministerstvu financí, a to za podmínek stanovených touto směrnicí.

3. Podklady pro účtování nákladů zásahu na DN

Základním podkladem pro vyúčtování nákladů za zásah na DN je formulář Příloha ke zprávě o zásahu - úhrada za DN (dále jen „příloha k ZOZ DN“). Příloha k ZOZ DN se skládá z celkového přehledu zasahujících jednotek PO a výkazu za jednotlivé zasahující jednotky PO.

Příloha k ZOZ DN (celkový přehled zasahujících jednotek PO a výkaz za jednotlivé zasahující jednotky PO) obsahuje:

- a) evidenční číslo události (evidenční číslo události se použije jako variabilní symbol pro realizaci úhrady nákladů za zásah),*
- b) evidenční čísla jednotek (HZS ČR nebo sboru dobrovolných hasičů obce),*
- c) adresa (přesná identifikace) místa DN,*
- d) čas vyhlášení poplachu každé jednotce PO (zahájení zásahu) a čas návratu na základnu (ukončení zásahu),*
- e) celkový čas zásahu každé jednotky PO,*
- f) činnosti jednotlivých jednotek PO,*
- g) identifikaci oddělení Policie České republiky, které DN vyšetřuje, a spisovou značku, pod kterou tuto nehodu vede, (spisová značka se zjišťuje zpravidla na místě zásahu, pokud nehodu Policie České republiky nešetří nebo nelze zjistit spisovou značku, údaje se neuvádějí),*
- h) identifikaci známých přímých účastníků DN včetně uvedení registrační značky, resp. SPZ⁵, tov. značky/ typu havarovaného vozidla a zúčastněných vozidel, zúčastněných řidičů, zemi registrace vozidla (v případě více vozidel uvádět na 1. místě viníka či pravděpodobného viníka),*
- i) informace o pořízení fotodokumentace nebo videozáznamu*

Příloha k ZOZ DN (celkový přehled zasahujících jednotek PO a výkaz za jednotlivé zasahující jednotky PO) je k dispozici pouze v elektronické podobě a je součástí aplikace Zpráva o zásahu, modulu SSU02 – základní zadávání on-line (předtisknutý formulář nebyl vytvořen).

⁴ § 45 odst. 11 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 501/2012 Sb.

⁵ Nebude-li možné identifikovat vozidlo dle registrační značky, resp. SPZ, lze výjimečně uvést VIN. V takovém případě HZS kraje požádá ČKP o identifikaci vozidla a zjištění příslušné pojišťovny.

4. Úkoly velitele zásahu (příslušník HZS ČR)

Velitel zásahu:

- a) rozhoduje na místě zásahu o skutečnosti, zda realizovaný zásah je DN ve smyslu bodu 1. této směrnice s úhradou nákladů za zásah a zjišťuje potřebné podklady podle přílohy k ZOZ DN,
- b) může na místě zásahu zajistit pořízení fotodokumentace nebo videozáznamu, a to tak, aby z ní byla patrná situace na místě zásahu, registrační značky vozidel,
- c) zkontroluje činnosti jednotek PO a určí, zda a která jednotka PO má nárok na úhradu a vyplní příslušné položky přílohy k ZOZ DN za jím určené JHZS kraje, JZÚ nebo JSDH obce a vytiskne přílohu k ZOZ DN (celkový přehled zasahujících jednotek PO a výkaz za jednotlivé zasahující jednotky PO),
- d) velitel zásahupředá přílohu k ZOZ DN současně se zprávou o zásahu (celkový přehled zasahujících jednotek PO a výkaz za jednotlivé zasahující jednotky PO) cestou určeného příslušníka HZS kraje nebo záchranného útvaru, příslušnému pracovišti HZS kraje nebo záchranného útvaru, do jehož působnosti spadá zajištění úhrady.

Kontrolu Zprávy o zásahu včetně přílohy k ZOZ DN provádí určený příslušník HZS kraje nebo záchranného útvaru⁶.

5. Samostatný zásah JSDH obcí u DN

V případě, že se zásahu u DN neúčastní JHZS kraje, případně velitel JHZS kraje není velitelem zásahu, velitel zásahu napíše údaje potřebné k vyúčtování úhrady nákladů (údaje potřebné k vyhotovení přílohy k ZOZ DN) do textové části zprávy o zásahu⁷ a předá ji na HZS kraje a to současně se zprávou o zásahu. Přílohu k ZOZ DN vyplní určený příslušník HZS kraje a předá podklady pracovišti HZS kraje, do jehož působnosti spadá zajištění úhrady.

6. Zvláštní případy ovlivňující poskytování úhrady

Úhrada nákladů za zásah na DN se neposkytuje jednotce PO, které byl vyhlášen poplach v souvislosti s DN, ale zůstala v záloze na vlastní, či na jiné stanici, nebo byla odvolána během jízdy či na místě DN nezasahovala.

Úhrada nákladů není účtována v případě zásahu:

- jednotky školícího a výcvikového zařízení HZS ČR,
- jednotky PO mimo území České republiky.

Je-li jednotka PO povolána k DN od zásahu u jiné mimořádné události, pak se za čas zahájení zásahu u DN považuje čas odjezdu od události, od níž je povolána k DN.

Je-li jednotka PO provádějící zásah na DN odeslána k jiné mimořádné události, pak se za čas ukončení zásahu u DN považuje čas odjezdu k jiné události.

Jde-li o zásah (zejména havárie při přepravě nebezpečných věcí), kdy je možné použít

⁶ Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra ze dne 13.3.2006, který m se stanoví pravidla statistického sledování události a dokumentace o vedení zásahů.

⁷ Uvedením potřebných informací v bodě 3. g) a h) do textové části dílčí zprávy o zásahu.

ustanovení § 24 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo jiný právní předpis např. zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, při havarijním znečištění povrchových nebo podzemních vod, (zásah, při kterém škody na věcných prostředcích jednotky PO nebo náklady na zásah převyšují paušální úhradu nákladů za zásah), vyžádá se úhrada s využitím obou možností:

- úhrada nákladů za zásah dle § 3a zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- úhrada nákladů spojených s poskytnutím věcné a osobní pomoci, s likvidačními pracemi a se škodami prokazatelně vzniklými havárií dle §24 odst. 2 písm. f) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, popř. jiný právní předpis řešící škodu v důsledku havárií např. zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů,

přičemž žádost na úhradu nákladů dle § 24 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nesmí obsahovat náklady vyžádané dle § 3a zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (jízda k zásahu, motohodiny, spotřební materiál). Úhrada nákladů dle § 24 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se vyžaduje samostatně a nevztahuje se tato Směrnice.

Jde-li o zásah JSDH obce, kdy je možné využít § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, musí velitel JSDH obce sdělit HZS kraje, zda bude žádat o úhradu nákladů za zásah dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, nebo dle této směrnice. Úhrada nákladů za zásah oběma způsoby současně se nepřipouští.

7. Vyhotovení žádosti o úhradu nákladů za zásahy u DN

Náměstek ředitele HZS kraje nebo zástupce velitele záchranného útvaru, do jehož působnosti spadá zajištění úhrady (dále jen „příslušný náměstek“) pověří osoby odpovědné za vyúčtování nákladů za zásahy ve svém úseku.

Odpovědné osoby za vyúčtování nákladů za zásahy:

- a)** provádí formální kontrolu přílohy k ZOZ DN a na jejím základě provede výpočet⁸ nákladů dle počtu zasahujících jednotek a doby v celých hodinách,
- b)** vedou souhrnné přehledy o vypočtené výši výdajů,
- c)** vyhledávají v databázi ČKP (uveřejněné na webových stránkách ČKP) příslušnou pojistovnu nebo pokud nevyhledají v databázi, tak se dotáží ČKP,
- d)** zpracovávají žádost ve dvou výtiscích, tedy soupis příloh k ZOZ DN k vyúčtování pro uplatnění nároku za každou organizační složku státu (dále jen „OSS“) zvlášť a za zřizovatele JSDH obcí celkem (přílohy č. 2 a 3) s připojenými příslušnými přílohami k ZOZ DN (příloha č. 1),

⁸Nařízení vlády č. 263/2013, o paušální výši úhrady nákladů zásahu.

- e) odesílají žádost prostřednictvím k tomu zřízené elektronické schránky příslušné pojišťovně, resp. ČKP nebo Ministerstvu financí jedenkrát za měsíc, a to vždy do 25. kalendářního dne následujícího měsíce za měsíc minulý. Žádosti úhrady nákladů za měsíc listopad a prosinec předkládá v termínu od 1.1. do 25. 1. následujícího kalendářního roku,
- f) informují příslušné OSS nebo zřizovatele JSDH obcí, že byla vyžádána úhrada nákladů v příslušné výši za zásahy jejich jednotek PO, a to v případě, že se zásahu u DN účastnila jednotka jiné OSS nebo JSDH obcí; případné nesrovnalosti při určení vyžádané úhrady nákladů řeší odpovědná osoba za OSS se zřizovatelem JSDH obce, pojišťovnami, ČKP a Ministerstvem financí,
- g) vedou přehled předpokládaných změn rozpočtu HZS kraje, záchranného útvaru (v oblasti použitelných příjmů). Pořadové číslo záznamu v přehledu tvoří číslo uplatňovaného nároku uvedeného v přílohách č. 2 a 3,
- h) předávají finanční účtárně OSS druhý výtisk žádosti spolu s originální přílohou ke ZOZ DN, jako podklad pro očekávaný příjem úhrady nákladů za zásah.

Pro identifikaci dokumentů při komunikaci mezi HZS krajů, záchranným útvarem, pojišťovnami, ČKP a Ministerstvem financí se uvádí „číslo nároku“ z číselné řady přidělené jednotlivou OSS.

Stanovení příslušnosti k úhradě nákladů

K projednání žádosti úhrady nákladů je příslušná:

- a) *pojišťovna vyhledaná na základě údajů o vozidle, jehož provozem byla způsobena škoda, v databázi ČKP (viz výše),*
- b) *pojišťovna označená ČKP na základě individuálního dotazu u ČKP,*
- c) *ČKP⁹ v případě povinnosti nahrazení z garančního fondu¹⁰, pokud*
- ca) *se jedná o registrační značku, resp. SPZ jiného státu než České republiky (v tomto případě se žádost o úhradu nákladů podává ČKP individuálně),*
- cb) *registrační značky, resp. SPZ vydané v ČR nebo VIN vozidla registrovaného v ČR nelze identifikovat příslušnou pojišťovnu v databázi ČKP a ani postupem podle b) (nepojištěné vozidlo),*
- cc) *se jedná o tzv. „hromadnou DN“. (pro potřeby této směrnice se za hromadnou DN považuje DN 20 a více vozidel)*
- d) *Ministerstvo financí v případě, pokud byla újma způsobena provozem tuzemského vozidla s výjimkou z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (např. vozidla složek integrovaného záchranného systému pro všechna vozidla neužívaná k podnikání a zařazená do průběžně aktualizované přílohy poplachového plánu integrovaného záchranného systému kraje; vozidla Bezpečnostní informační služby, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Ministerstvo obrany pro vozidla provozovaná Vojenským zpravodajstvím a Ministerstvo vnitra pro vozidla provozovaná Úřadem pro zahraniční styky a informace a pro vozidla útvarů Policie České republiky pověřenými vyšetřováním podle zvláštního právního předpisu, obec pro vozidla provozovaná JSDH obce a*

⁹ČKP však není příslušná, pokud byla DN způsobena provozem nezjištěného vozidla, za které odpovídá nezjištěná osoba.

¹⁰§ 24 a § 24a zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvo financí pro vozidla provozovaná pověřenými celními orgány, které mají postavení policejního orgánu)¹¹.

8. Příjem úhrady nákladů HZS kraje

Príslušný náměstek pověří ve svém úseku osoby odpovědné za zúčtování úhrady nákladů od pojišťovny resp. ČKP nebo Ministerstva financí.

Osoby odpovědné za zúčtování úhrady nákladů od pojišťovny po obdržení úhrady od pojišťovny resp. ČKP nebo Ministerstva financí provedou zaúčtování příjmu úhrady nákladů standardním způsobem dle vlastních předpisů (oběh účetních dokladů, pokyny k rozpočtování). Současně provedou zápis do agendy očekávaných příjmů, a to individuálně podle jednotlivých zásahů.

O příjmu úhrady nákladů a návrhu případného rozpočtového opatření odpovědné osoby za účtování informují náměstka ředitele HZS kraje nebo záchranného útvaru pro ekonomiku s tím, že tyto prostředky je nutno přerozdělit v rámci závazných ukazatelů rozpočtu OSS. Náměstek náměstka ředitele HZS kraje nebo záchranného útvaru pro ekonomiku informuje o příjmu a návrhu na přerozdělení závazných ukazatelů ředitele nebo velitele OSS. O novém rozdělení rozpočtových prostředků rozhodne na základě služebních předpisů ředitel nebo velitel OSS.

V případě zjištění nepříslušnosti pojišťovny, ČKP nebo Ministerstva financí sdělí tuto skutečnost uvedená pojišťovna, ČKP nebo Ministerstvo financí zpět HZS kraje nebo záchrannému útvaru, který musí dále řešit daný zásah individuálně s jiným povinným subjektem (jiná pojišťovna, ČKP, Ministerstvo financí).

Možnost úhrady nákladů za zásah u DN podle této směrnice v hotovosti se nepřipouští.

9. Finanční kontrola

Finanční kontrola se provádí v souladu s obecně platnými předpisy a interními akty řízení. Ředitel nebo velitel OSS stanoví konkrétní podmínky ve svém interním aktu řízení o výkonu a organizaci ekonomické činnosti.

O prováděných operacích včetně předávání informací je nutno pořizovat účetní záznamy ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

10. Závěr

HZS kraje a záchranný útvar používají vyúčtované úhrady nákladů za zásah na DN k zapojení do rozpočtu provozních výdajů, a to formou povoleného překročení rozpočtových limitů o vzniklé příjmy.

Částka poskytnutá podle zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 263/2013, o paušální výši úhrady nákladů zásahu, slouží k úhradě nákladů služeb souvisejících i se základní náplní činnosti jednotek PO při postupu ve smyslu § 3a zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kdy se příslušným orgánům uhradí vynaložené náklady.

¹¹ § 5 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů.

Podle této směrnice se postupuje při vyúčtování úhrad za zásah u DN prováděný JHZS kraje, JZÚ nebo JSDH obcí počínaje dnem 1. září 2013. Jako rozhodný se bere čas vzniku DN.

Dnem 31. srpna 2013 končí stávající systém účtování nákladů za likvidační práce u DN. Vyúčtování za likvidační práce u DN vzniklé do 31. srpna 2013 bude zasláno příslušné pojšťovně do 30. září 2013.